

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Dějiny pozdního středověku a novověku do roku 1848
Název učebního materiálu:	Evropa po třicetileté válce
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_D0212
Vyučovací předmět:	Dějepis
Ročník:	2. ročník čtyřletého (6. ročník osmiletého) gymnázia
Autor:	Mgr. Milan Kratochvíl
Datum vytvoření:	8. 5. 2013
Datum ověření ve výuce:	31. 5. 2013
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Definuje vývoj v jednotlivých evropských zemích po třicetileté válce.
Metodické poznámky:	Materiál lze použít při individuální i skupinové práci, po jednotlivých úkolech i vcelku. Zadáni po probrání učiva, časová náročnost 30 - 45 minut (v závislosti na individuální či skupinové práci, dispozici třídy atd.).

Evropa po třicetileté válce - pracovní list

1. Objasni pojem:

JUNKEŘI _____

MERKANTILISMUS _____

SAMODĚRŽAVÍ _____

KADETKA _____

PETROHRAD _____

FRONDA _____

NEVOLNICKÁ MANUFATURA _____

OKNO DO EVROPY _____

2. Napiš datum prvního dělení Polska. Kolik těchto „dělení“ celkem proběhlo?

Které části získalo Rakousko a co mu tato území měla nahradit?

Kterí sousedi se o Polsko dále rozdělili?

3. Vyjmenuj hlavní opory absolutismu Ludvíka XIV.

4. Počátkem 18. století vymřel v jedné evropské zemi panovnický rod, o trůn usiloval i francouzský král. S jakým výsledkem?

5. Vysvětli pojem parlamentarismus a uveď příklady dvou zemí, kde se tato forma vlády ujala.

6. V kterých oblastech především spočívaly reformy Petra I. Velikého? Kterým směrem směřovaly jeho hlavní výboje?

7. Základ pozdějšího sjednoceného Německa započal vznikem Pruska, které vzniklo spojením

..... a

V čele státu stála dynastie, hlavním městem této nové evropské velmoci se stal

8. Sedmiletá válka proběhla mj. mezi dvěma významnými koloniálními mocnostmi. Kterými a s jakým výsledkem?

9. Objasni dějinný význam těchto postav:

Kateřina II. _____

Fridrich Vilém I. _____

Kardinál Mazarin _____

Bohdan Chmelnyckij _____

Jan III. Sobieski _____

Evropa po třicetileté válce - pracovní list (ŘEŠENÍ)

1. Objasni pojem:

JUNKEŘI – zemědělsko-vojenská šlechta v Prusku (statkáři)

MERKANTILISMUS – ekonomická teorie, převaha vývozu nad dovozem, protekcionářství, koncentrace drahých kovů...

SAMODĚRŽAVÍ – absolutistická vláda v Rusku, moc soustředěna v rukou cara

KADETKA – vojenská škola zaměřená na výcvik důstojníků

PETROHRAD – město založené Petrem Velikým, do roku 1917 hlavní město Ruska

FRONDA – šlechtické povstání ve Francii (Fronda parlamentu, Fronda princů...)

NEVOLNICKÁ MANUFATURA – způsob výroby v Rusku, při nedostatku volných pracovních sil zde robovali nevolníci

OKNO DO EVROPY – (úspěšná) snaha Petra Velikého prorazit izolaci Ruska od západu získáním přístupu k moři (Baltu) a zbudování přístavu (Petrohradu)

2. Napiš datum prvního dělení Polska. Kolik těchto „dělení“ celkem proběhlo? **1772, tři**

Které části získalo Rakousko a co mu tato území měla nahradit?

Malopolsko, část Mazovska, západní krajina, Halič (náhrada Slezska)

Kterí sousedi se o Polsko dále rozdělili? **Prusko a Rusko**

3. Vyjmenuj hlavní opory absolutismu Ludvíka XIV.

Byrokratický aparát – stálá armáda – jediná církev (katolická) – tajná policie...

4. Počátkem 18. století vymřel v jedné evropské zemi panovnický rod, o trůn usiloval i francouzský král. S jakým výsledkem? **Ve Španělsku, na španělský trůn nastupuje Filip, vnuk francouzského krále Ludvíka XIV., ale pouze se zárukou o vyloučení francouzsko-španělské personální unie, Rakousko výměnou získává Jižní Nizozemsko (Belgie) a španělské državy v Itálii.**

5. Vysvětli pojem parlamentarismus a uveď příklady dvou zemí, kde se tato forma vlády ujala.

- významný podíl parlamentu na moci zákonodárné i výkonné, moc panovníka formální (parlamentní monarchie), nebo omezena ústavou (konstituční monarchie) – Polsko, Nizozemí, Anglie

6. V kterých oblastech především spočívaly reformy Petra I. Velikého? Kterým směrem směřovaly jeho hlavní výboje?

- správní (posílení samoděržaví, gubernie), vojenské (evropská armáda, loďstvo), hospodářské (merkantilismus, manufaktury), školská (odborné školy), kulturní (azbuka, juliánský kalendář)...

7. Základ pozdějšího sjednoceného Německa započal vznikem Pruska, které vzniklo spojením **Braniborska a Východního Pruska**. V čele státu stála dynastie **Hohenzollernů**, hlavním městem této nové evropské velmoci se stal **Berlín**.

8. Sedmiletá válka proběhla mj. mezi dvěma významnými koloniálními mocnostmi. Kterými a s jakým výsledkem? **Francie x V. Británie**

- porážka Francie, mj. ztráta části Louisiany, Kanady, většiny indických držav

9. Objasni dějinný význam těchto postav:

Kateřina II. – ruská panovnice, absolutismus, vybojován přístup k Černému moři, expanze na Sibiř

Fridrich Vilém I. – „král vojáků“, úsporný, budování silné armády, militarizace Pruska

Kardinál Mazarin – 1. ministr Francie, vláda v době nezletilosti Ludvíka XIV., posilování absolutist. tendencí

Bohdan Chmelnyckij – vůdce kozáků, boje s Tatary i polskou-litevskou unií, rozdělení Ukrajiny

Jan III. Sobieski – „Turkobijec“, polský panovník, porážka Turků u Vídně 1683